

PODLASKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
15-554 Białystok, ul. Dojlidy Fabryczne 23

R.5183.38.2023.RS

2024 -01- 3 0

Samodzielny Publiczny Psychiatryczny
Zakład Opieki Zdrowotnej
im. dr. Stanisława Deresza w Choroszczu
ul. Plac Z. Brodowicza 1

(e-PUAP)

W związku z wnioskiem z dnia 20 grudnia 2023 r. (data wpływu do tutejszego Urzędu: 21 grudnia 2023 r.), uzupełnionym pismem z dnia 12 stycznia 2024 r., o wydanie zaleceń konserwatorskich dot.: budynku nr 24 oraz ogrodu Szpitala, usytuowanych na działce o nr geodezyjnym 101/26 w Choroszczu ul. Plac Zygmunta Brodowicza 1, w związku z realizacją inwestycji pn.: „Przebudowa zabytkowego budynku nr 24 wraz z remontem zabytkowego ogrodu Szpitala”, obejmujących następujący zakres prac: - przy budynku nr 24: wykonanie nowej elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej i zewnętrznej drzwiowej, wykonanie nowej więźby dachowej wraz pokryciem dachu, we wnętrzu: wymianę stolarki drzwiowej, rozbiórkę istniejących posadzek i montaż posadzek granitowych, przeprowadzenie prac malarskich, rozbiórkę elementów stanowiących dotychczasową zabudowę wewnątrz, wymianę oświetlenia, instalacji elektrycznej, sieci wewnętrznej c.o., c.w.u., wody i kanalizacji, montaż instalacji ppoż.; – przy ogrodzeniu: wykonanie piaskowania i hydrofobizacji ogrodzeniowych słupów ceglanych, wykonanie i montaż nowych elementów kowalskich tj. bramy i przęseł; zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.) przedkładam niniejszym zalecenia konserwatorskie dotyczące ww. zabytku, opracowane na podstawie materiałów znajdujących się w zasobach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku – **tym samym zalecenia konserwatorskie R.5183.11.2023.RS z dnia 27 czerwca 2023 r. należy uważać za nieobowiązujące.**

Kompetencja Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do wydania niniejszych zaleceń wynika z faktu, że budynek obecny nr 24 (od początku lat 80-tych XX w. użytkowany m.in. jako kino „Zdrowie”) i brama wjazdowa na działce o nr geodezyjnym 101/26 w Choroszczu ul. Plac Zygmunta Brodowicza 1 są zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków - decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 20 lipca 1984 r., l.dz. KL.WKZ.-5340/9/82, w sprawie wpisania do rejestru zabytków: „zespół zabudowań pofabrycznych dawnej fabryki Moesa w Choroszczu (...) składający się z zespołu pawilonów administracyjnych i leczniczych przy bramie wjazdowej, bramy wjazdowej, budynku d. szkoły /ob. magazynu/, budynku mieszkalnego nr 22, pawilonów dla chorych nr 19, 20, 21, 22, 23, 25, 31, 47, budynku d. portierni /ob. apteka/, budynku kina „Zdrowie”, wieży ciśnień i otaczających ją zabudowań warsztatowych, dawnej stajni z magazynem”, natomiast ogrodenie jest usytuowane na terenie wpisanym do rejestru zabytków ww. decyzją.

Przedmiotowe obiekty posiadają karty ewidencyjne: budynek obecny nr 24 - CHOROSZCZ, D.ŁAŻNIA W ZESPOLE FABRYKI WŁÓKIENNICZEJ MOESA (...), oprac. mgr Zofia

Cybulko, listopad 1998 r., brama wjazdowa – CHOROSZCZ, BRAMA FABRYCZNA W D. ZESPOLE FABRYKI WŁÓKIENNICZEJ MOESA (...), oprac. mgr Dariusz Stankiewicz, mgr Barbara Tomecka, mgr Wojciech Błaszczuk, październik 1999 r., włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W związku z faktem, że budynek i brama wjazdowa są zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków oraz zlokalizowanymi na terenie wpisanym do rejestru zabytków ww. decyzją, a ogrodzenie jest usytuowane na terenie wpisanym do rejestru zabytków ww. decyzją, na prowadzenie wszystkich prac i badań przy przedmiotowych obiektach **wymagane jest uzyskanie pozwolenia konserwatorskiego** zgodnie z przepisami art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.).

Pozwolenie wydaje Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Białymstoku. Warunki uzyskania pozwolenia konserwatorskiego określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81).

Zalecenia konserwatorskie:

1. zaleca się:

dot. budynku obecny nr 24:

- 1.1. pozostawienie i naprawę oraz impregnację preparatami ognioochronnymi i środkami biobójczymi istniejącej więźby dachowej,
- 1.2. zachowanie istniejącego pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej wraz z jej ewentualnym uzupełnieniem,
- 1.3. przywrócenie pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej na częściach budynku pokrytych blachą,
- 1.4. wykonanie badań konserwatorskich dot. elewacji i wnętrza w celu określenia pierwotnego sposobu wykończenia elewacji i ewentualnie pierwotnej kolorystyki tynku na elewacjach oraz kolorystyki ścian wewnętrznych, po uprzednim uzyskaniu stosownego pozwolenia konserwatorskiego,
- 1.5. wykonanie robót przy elewacjach oraz we wnętrzu w oparciu o ww. badania konserwatorskie,
- 1.6. przywrócenie metalowej ślusarki okiennej z zachowaniem podziałów i konstrukcji, mających uzasadnienie w materiałach źródłowych dotyczących tego budynku,
- 1.7. odsłonięcie i ewentualnie przywrócenie przeszklenia w górnej partii stolarki okiennej,
- 1.8. pozostawienie i renowację istniejącej zewnętrznej stolarki drzwiowej w północnej (tylnej) elewacji korpusu głównego,
- 1.9. wymianę istniejącej zewnętrznej stolarki drzwiowej (z wyłączeniem stolarki drzwiowej w północnej (tylnej) elewacji korpusu głównego) na nową drewnianą, nawiązującą podziałem, konstrukcją i sposobem otwierania do istniejących drzwi zewnętrznych usytuowanych w północnej (tylnej) elewacji korpusu głównego,
- 1.10. we wnętrzu:
 - rozbiórkę elementów stanowiących dotychczasową zabudowę wnętrz, usytuowanych w dawnej sali kinowej, w tym: podwieszono ekranu stanowiącego

element wygłuszający sufitu, ekranu do wyświetlania filmów, drewnianej sceny, boazerii,

1.11. usunięcie płytek chodnikowych przylegających do elewacji budynku na szerokość ok. 0,5 m od budynku,

dot. bramy wjazdowej i ogrodzenia:

1.12. pozostawienie i przeprowadzenie konserwacji istniejących: bramy wjazdowej (z zachowaniem istniejących metalowych skrzydeł), furtki przy bramie wjazdowej i ogrodzenia (z zachowaniem istniejącego spoinowania),

1.13. wykonanie na daszkach ceglanych słupów ogrodzeniowych pokrycia z dachówki ceramicznej,

2. dopuszcza się:

dot. budynku obecny nr 24:

2.1. wymianę istniejącej więźby dachowej na nową drewnianą z zachowaniem istniejącego kształtu wraz z zabezpieczeniem jej odpowiednim preparatem bezbarwnym impregnującym zabezpieczającym przed ogniem, grzybami, owadami, jedynie w przypadku złego stanu technicznego uniemożliwiającego jej pozostawienie,

2.2. całkowitą wymianę istniejącego pokrycia dachowego na nowe wykonane z dachówki ceramicznej, o formie i kolorystyce, jak dachówka istniejąca,

2.3. położenie na elewacjach nowych tynków dyfuzyjnych, kolorystyka w oparciu o badania konserwatorskie wymienione w punkcie 1.4.,

2.4. zbitcie wszystkich tynków na elewacjach i pozostawienie elewacji w cegle, po oczyszczeniu cegły i uzupełnieniu ubytków oraz hydrofobizacji,

2.5. wymianę istniejącej stolarki okiennej na nową drewnianą, nawiązującą podziałem, konstrukcją i sposobem otwierania do stolarki istniejącej, jedynie w przypadku złego stanu technicznego uniemożliwiającego jej pozostawienie,

2.6. we wnętrzu:

- wymianę i ujednolicenie istniejącej stolarki drzwiowej na nową drewnianą nawiązującą do stolarki historycznej z pocz. XX w.,

- wymianę oświetlenia, instalacji elektrycznej, wodnej i kanalizacyjnej, sieci c.o., c.w.u.,

w sposób jak najmniej ingerujący w strukturę zabytku,

- montaż instalacji ppoż., w sposób jak najmniej ingerujący w strukturę zabytku,

- rozbiórkę istniejących posadzek i podłogi drewnianej oraz wykonanie posadzek granitowych,

- malowanie ścian i sufitów, w oparciu o badania konserwatorskie wymienione w punkcie 1.4.,

dot. ogrodzenia:

2.7. piaskowanie, uzupełnienie i hydrofobizację ogrodzeniowych słupów ceglanych,

2.8. wymianę metalowych ozdobnych przęseł na nowe „kowalskiej roboty”, identyczne, jak istniejące,

2.9. pozostawienie na daszkach ceglanych słupów ogrodzeniowych istniejącego pokrycia z blachodachówki,

Samodzielny Publiczny Psychiatryczny
ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
im. dr. Stanisława Deresza w Choroszczy
16-070 Choroszcz, Plac Z. Brodowicza 1

30. 01. 2024

W P Ł Y N Ę Ł O

3. nie dopuszcza się:

dot. budynku obecny nr 24:

- 3.1. wykonania termomodernizacji zewnętrznej,
- 3.2. zmiany kształtu oraz lokalizacji istniejących otworów okiennych i drzwiowych, niemających uzasadnienia historycznego,
- 3.3. wymiany istniejącej zewnętrznej stolarki drzwiowej w północnej (tylnej) elewacji korpusu głównego,
- 3.4. wykonania prac przy elewacjach i we wnętrzu bez przeprowadzenia badań konserwatorskich, wymienionych w punkcie 1.4.,
- 3.5. zmiany kształtu dachu,
- 3.6. pozostawienia przylegającego do budynku utwardzenia z płytek chodnikowych,
- 3.7. zmiany układu wnętrza, nie mającej uzasadnienia historycznego,

dot. bramy wjazdowej:

- 3.8. wymiany istniejącej bramy wjazdowej (metalowe skrzydła do bezwzględneho zachowania) i furtki przy bramie wjazdowej na nowe.

Na wszystkie ww. prace wymagane jest uzyskanie stosownego pozwolenia Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Z up. Podlaskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Ewa Żużel
Starszy inspektor ochrony zabytków
[Dokument podpisany elektronicznie]

sprawę prowadzi: Rimma Sylwanowicz - starszy inspektor ochrony zabytków,
tel. 85 7412332 wew. 39

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Administratorem podanych danych osobowych jest Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków, reprezentujący Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku, z siedzibą przy ul. Dojlidy Fabryczne 23, 15-554 Białystok, tel.: 85 74 12 332, e-mail: sekretariat@wuoz.bialystok.pl. We wszelkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych możesz skontaktować się z naszym Inspektorem Ochrony Danych dostępnym pod adresem e-mail: iod@wuoz.bialystok.pl. Szczegółowe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych można odnaleźć na naszej stronie internetowej w zakładce RODO.